

लोकमत

विद्यापीठात उमाजीराजे नाईक यांना अभिवादन

कोल्हापूर : आद्यक्रांतिवीर उमाजीराजे नाईक यांच्या जयंतीनिमित्त शिवाजी विद्यापीठात आदरांजली वाहिली.

विद्यापीठाच्या मुख्य प्रशासकीय भवनात कुलगुरू डॉ. डी. टी. शिर्के आणि प्र-कुलगुरू डॉ. प्रमोद पाटील यांच्या हस्ते उमाजीराजे नाईक यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करण्यात येऊन अभिवादन करण्यात आले. यावेळी कुलसचिव डॉ. व्ही. एन. शिंदे, वित्त व लेखाधिकारी डॉ. सुहासिनी पाटील, विद्यार्थी विकास विभागाचे प्रभारी संचालक डॉ. प्रकाश गायकवाड, जैवतंत्रज्ञान अधिविभागाच्या प्रमुख डॉ. ज्योती जाधव, तंत्रज्ञान अधिविभागाचे संचालक डॉ. शिवलिंगप्पा सपली, जैवतंत्रज्ञान विभागाचे 'इन्सा' फेलो डॉ. व्ही. ए. बापट, डॉ. दीप्ती खुरे, डॉ. ओंकार अपिने, आदींसह विद्यार्थी-विद्यार्थिनी उपस्थित होते.

तरुण भारत

आद्यक्रांतीवीर उमाजीराजे नाईक यांना अभिवादन

कोल्हापूर : शिवाजी विद्यापीठात कुलगुरू डॉ. डी. टी. शिर्के आणि प्र-कुलगुरू डॉ. पी. एस. पाटील यांच्या हस्ते उमाजीराजे नाईक यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन करण्यात आले. सोबत कुलसचिव डॉ. व्ही. एन. शिंदे, डॉ. सुहासिनी पाटील, डॉ. प्रकाश गायकवाड, डॉ. ज्योती जाधव, डॉ. शिवलिंगप्पा सपली, डॉ. व्ही.ए. बापट, डॉ. दीप्ती खुर्रे, डॉ. ओंकार अपिने, डॉ. निलेश तरवाळ, नितीन नाईक, गजानन नाईक, विक्रम कानुगडे आदी.

पीकवृद्धीसाठी टाकाऊ चहापत्तीपासून सेंद्रिय नॅनो संयुग निर्मिती

चहा शिजवा, प्या, पण पावडर पिकांना टाका

लोकमत न्यूज नेटवर्क

कोल्हापूर : स्वयंपाकघरात चहा शिजवल्यानंतर टाकून देण्यात येणाऱ्या चहापत्तीपासून कार्बन डॉट्स नॅनो संयुग तयार करण्याची प्रक्रिया शिवाजी विद्यापीठाच्या रसायन शास्त्रज्ञांनी यशस्वी करून दाखविली असून, या संशोधनाला नुकतेच भारतीय पेटंट प्रदान करण्यात आले. हे द्रावण पूर्णतः सेंद्रिय स्वरूपाचे असून पीकवृद्धीसाठी अत्यंत परिणामकारक सिद्ध झाले आहे. विद्यापीठाच्या रसायनशास्त्र अधिविभागाचे वरिष्ठ प्राध्यापक गोविंद कोळेकर आणि डॉ. रवींद्र वाघमारे यांनी हे संशोधन केले.

स्वयंपाकघरात चहा बनवल्यानंतर शिल्लक चहापत्ती टाकून देण्यात येते. विद्यापीठाच्या रसायनशास्त्रज्ञांनी या टाकाऊ चहापत्तीपासून कार्बन डॉट्स नॅनो मटेरिअल तयार केले. हे संशोधन पर्यावरणपूरक, कमी खर्चिक, तसेच शाश्वत शेतीस उपयुक्त ठरणारे आहे. या संशोधनामुळे पिके जोमाने फोफावतात, मुळेही जोर धरतात. तसेच

गोविंद कोळेकर

रवींद्र वाघमारे

बियाणांची उगवण क्षमताही वाढल्याचे स्पष्ट झाले आहे.

संशोधकांनी तयार केलेले कार्बन डॉट्स नॅनो मटेरिअल सोल्युशन पूर्णतः सेंद्रिय असल्याने सर्व प्रकारच्या पिकांसाठी त्याचा वापर करता येऊ शकतो. यामध्ये पाणी धारण करण्याची क्षमता जास्त असल्याने जिरायती शेतीसाठी ते अधिक उपयुक्त ठरू शकते.

सध्या चहापत्तीपासून तयार केलेले कार्बन डॉट्स नॅनो मटेरिअल द्रव स्वरूपात आहे. त्यामुळे याची पिकांवर फवारणी केल्यास पिकांची वाढ अधिक गतीने होण्यास मदत होते. सर्व प्रकारच्या पालेभाज्या, तसेच फळभाज्यांवरही याची फवारणी करणे

शिवाजी विद्यापीठाच्या रसायन शास्त्रज्ञांनी केलेले संशोधन सेंद्रिय नॅनो संयुगही जोमदार पीकवाढीसाठी शेतकऱ्यांना वरदायी ठरेल.

- डॉ. डी. टी. शिर्के,
कुलगुरु, शिवाजी विद्यापीठ
कोल्हापूर.

शेतकऱ्यांनी चहापत्तीपासून बनविलेल्या कार्बन डॉट्स नॅनो मटेरिअल संयुगाचा वापर केल्यास रासायनिक खतांची मात्रा कमी करणे शक्य होणार आहे. खऱ्या अर्थाने हे द्रावण सेंद्रिय शेतीस पूरक ठरणारे आहे.

- डॉ. गोविंद कोळेकर, संशोधक

सहजशक्य आहे. या संशोधनाच्या चाचण्या प्रयोगशाळेबरोबरच प्रत्यक्ष शेतामध्येही घेण्यात आल्या आहेत. यासाठी डॉ. कोळेकर यांना विद्यापीठातील डॉ. प्रशांत अनभुले, डॉ. मानसिंगराज निंबाळकर, डॉ. अनिल गोरे, डॉ. वैभव नाईक, डॉ. दत्ता गुंजाळ यांचे सहकार्य लाभले.

डॉ. कोळेकर, वाघमारे यांच्या संशोधनाला पेटंट

'टाकाऊ चहापत्ती' ची पिकांच्या वाढीला मदत

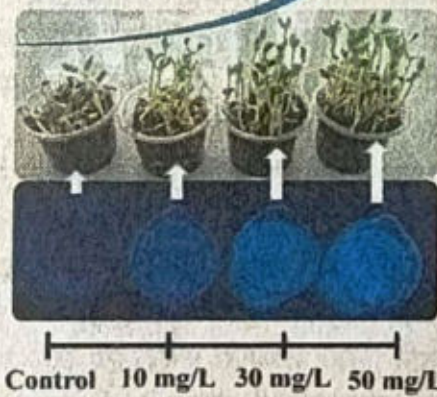
सकाळ वृत्तसेवा

कोल्हापूर, ता. १० : स्वयंपाकघरात चहा शिजवल्यानंतर टाकून देण्यात येणाऱ्या चहापत्तीपासून कार्बन डॉट्स नॅनो संयुग तयार करण्याची प्रक्रिया शिवाजी विद्यापीठाच्या रसायनशास्त्रज्ञांनी यशस्वी करून दाखविली आहे. या संशोधनाला भारतीय पेटंट मिळाले आहे. या संयुगाचे द्रावण पूर्णतः सेंद्रिय स्वरूपाचे असून, पीकवाढीसाठी परिणामकारक सिद्ध झाले आहे. विद्यापीठाच्या रसायनशास्त्र अधिविभागाचे वरिष्ठ प्राध्यापक डॉ. जी.बी. तथा गोविंद कोळेकर आणि डॉ. रवींद्र वाघमारे यांनी हे संशोधन केले आहे.

विद्यापीठाच्या रसायनशास्त्रज्ञांनी या टाकाऊ चहापत्तीपासून कार्बन डॉट्स नॅनो मटेरिअल तयार केले. हे संशोधन पर्यावरणपूरक, कमी खर्चिक, शाश्वत शेतीस उपयुक्त ठरणारे आहे. या संशोधनामुळे पिके जोमाने फोफावतात, मुळेही जोर धरतात. बियाण्यांची उगवण क्षमताही वाढल्याचे स्पष्ट झाले आहे.

सुरुवातीला या नॅनो मटेरिअलचा मेथीच्या बियांवर प्रयोग करण्यात आला. प्रयोगात मेथीच्या बियांनी अधिक पाणी शोषून घेतले, तसेच या बियांची उगवणक्षमता वाढल्याचे लक्षात आले. एवढेच नव्हे, तर या

Productivity increased

टाकाऊ चहापत्तीपासून कार्बन डॉट्स नॅनो मटेरिअल तयार केले. त्याचा वापराने मेथीच्या बियांची उगवणक्षमता वाढल्याचे लक्षात आले.

मटेरिअलच्या वापरानंतर मेथीच्या रोपट्यांची मुळेही अधिक जोमाने वाढल्याचे दिसून आले. मुळांबरोबरच मेथीचे रोपटेही तितक्याच जोमाने वाढत असल्याचे संशोधकांच्या लक्षात आले. सध्या चहापत्तीपासून तयार केलेले कार्बन डॉट्स नॅनो मटेरिअल द्रव स्वरूपात आहे. त्यामुळे याची पिकांवर फवारणी केल्यास पिकांची वाढ अधिक गतीने होण्यास मदत होते. सर्व प्रकारच्या पालेभाज्या, फळभाज्यांवरही याची फवारणी करणे शक्य आहे. यासाठी डॉ. कोळेकर यांना विद्यापीठातील डॉ. प्रशांत अनभुले, मानसिंगराज निंबाळकर, अनिल

डॉ. कोळेकर

डॉ. वाघमारे

सेंद्रिय नॅनो संयुग हे जोमदार पीकवाढीसाठी शेतकऱ्यांना वरदायी ठरेल. विद्यापीठातील अधिविभागांसह महाविद्यालयांमधून संशोधन करणाऱ्या संशोधकांनी आपल्या नजरेसमोर ही सामाजिक दायित्वाची भावना ठेवून संशोधनकार्य करावे.

-डॉ. दिगंबर शिर्के, कुलगुरू

गोरे, वैभव नाईक, दत्ता गुंजाळ यांचे सहकार्य लाभले.

रासायनिक खतांची मात्रा घटवणे शक्य पिकांची वाढ जोमात व्हावी म्हणून शेतकरी रासायनिक खतांचा वापर करतात. या खतांचे पिकांसह जमिनीच्या पोतावर, मानवी आरोग्यावरही दुष्परिणाम होतात. शेतकऱ्यांनी चहापत्तीपासून बनविलेल्या कार्बन डॉट्स नॅनो मटेरिअल संयुगाचा वापर केल्यास रासायनिक खतांची मात्रा कमी करणे शक्य होणार असल्याचे डॉ. कोळेकर यांनी सांगितले.

टाकाऊ चहापत्तीपासून सेंद्रिय नॅनो संयुगची निर्मिती

जोमदार पीकवृद्धीसाठी होणार उपयोग : शिवाजी विद्यापीठातील डॉ. कोळेकर, वाघमारे यांच्या संशोधनाला भारतीय पेटंट

प्रतिनिधी
कोल्हापूर

जी. बी. कोळेकर

रविंद्र वाघमारे

समाजोपयोगी संशोधन: कुलगुरू डॉ. शिर्के

शिवाजी विद्यापीठाच्या रसायनशास्त्रज्ञांनी सातत्याने समाजोपयोगी संशोधने करून पेटंटही प्राप्त केली आहेत, ही अत्यंत अभिनंदनीय बाब आहे. सेंद्रिय नॅनो संयुगही जोमदार पीकवाढीसाठी शेतकऱ्यांना वरदायी ठरेल. संशोधकांनी आपल्या नजरेसमोर ही सामाजिक दायित्वाची भावना ठेवून संशोधनकार्य करावे.

रासायनिक खतांची मात्रा घटवणे शक्य : डॉ. जी. बी. कोळेकर

पिकांची वाढ जोमात व्हावी म्हणून शेतकरी रासायनिक खतांचा मोठ्या प्रमाणात वापर करतात. या खतांचे पिकांसह जमिनीच्या पोतावर व मानवी आरोग्यवरही दुष्परिणाम होतो. शेतकऱ्यांनी चहापत्तीपासून बनविलेल्या कार्बन डॉट्स नॅनो मटेरिअल संयुगाचा वापर केल्यास रासायनिक खतांची मात्रा कमी करणे शक्य होणार आहे. खऱ्या अर्थाने हे द्रावण सेंद्रिय शेतीस पूरक ठरणारे आहे.

स्वयंपाकघरात चहा शिजवल्यानंतर टाकून देण्यात येणाऱ्या चहापत्तीपासून कार्बन डॉट्स नॅनो संयुग तयार करण्याची प्रक्रिया शिवाजी विद्यापीठातील रसायनशास्त्रज्ञांनी यशस्वी केली आहे. या संशोधनाला नुकतेच भारतीय पेटंट प्रदान करण्यात आले. सदर द्रावण पूर्णतः सेंद्रिय स्वरूपाचे असून पीकवृद्धीसाठी अत्यंत परिणामकारक सिद्ध झाले आहे. वरिष्ठ प्राध्यापक डॉ. जी. बी. कोळेकर आणि डॉ. रविंद्र वाघमारे यांनी हे संशोधन केले आहे.

विद्यापीठाच्या रसायनशास्त्रज्ञांनी या टाकाऊ चहापत्तीपासून कार्बन डॉट्स नॅनो मटेरिअल तयार केले. या संशोधन पर्यावरणपूरक, कमी खर्चिक तसेच शाश्वत शेतीस उपयुक्त ठरणारे आहे. या संशोधनामुळे पिके जोमाने फोफावतात, मुळेही जोर धरतात. तसेच बियाणांची उगवण क्षमताही वाढल्याचे स्पष्ट झाले आहे. सुरवातीला या नॅनो मटेरिअलचा मेथीच्या बियांवर प्रयोग केला.

शोषण घेतले, या बियांची उगवणक्षमता वाढल्याचे वाढून मेथीच्या रोपट्यांची मुळेही अधिक जोमाने वाढली. संशोधकांनी तयार केलेले कार्बन डॉट्स नॅनो मटेरिअल सोल्यूशन पूर्णतः सेंद्रिय असल्याने सर्व प्रकारच्या पिकांसाठी त्याचा वापर करता येऊ शकतो. यामध्ये पाणी धारण करण्याची क्षमता जास्त असल्याने जिरायती शेतीसाठी ते अधिक उपयुक्त ठरू शकते. सध्या चहापत्तीपासून तयार केलेले कार्बन डॉट्स नॅनो मटेरिअल द्रव स्वरूपात आहे. त्यामुळे याची पिकांवर फवारणी केल्यास पिकांची वाढ अधिक गतीने होण्यास मदत होते. सर्व प्रकारच्या पालेभाज्या तसेच

फळभाज्यांवरही याची फवारणी करणे सहजशक्य आहे. सदर संशोधनाच्या चाचण्या प्रयोगशाळेबरोबरच प्रत्यक्ष शेतामध्येही घेण्यात आल्या आहेत. यासाठी डॉ. कोळेकर यांना विद्यापीठातील डॉ. प्रशांत अनभुले, डॉ. मानसिंगराज निंबाळकर, डॉ. अनिल गोरे, डॉ. वैभव नाईक, डॉ. दत्ता गुंजाळ यांचे सहकार्य लाभले.

रासायनिक खते आणि कीटकनाशकांच्या बेसुमार वापरामुळे नागरिकांच्या आरोग्यावर घातक परिणाम होतो. रसायनयुक्त फळे आणि भाजीपाल्याचे सेवन केल्याने कर्करोगासह अनेक दुर्घट आजार होतात. यावर उपाय म्हणून सेंद्रिय शेतीवर भर द्यावा. यासाठी चहापत्तीपासून तयार केलेल्या कार्बन डॉट्स नॅनो मटेरिअलचा वापर केल्यास पिकांची गुणवत्ता चांगली राहील.

प्रयोगात मेथीच्या बियांनी अधिक पाणी

लोकमत

‘चंद्रयान-३’चे यश
ऐकायचंय, मग आज
विद्यापीठात याच

लोकमत न्यूज नेटवर्क

कोल्हापूर : भारतीय अवकाश
संशोधन संस्थेचे (इस्रो) उपसंचालक
डॉ. एस.व्ही. शर्मा आणि शास्त्रज्ञ डॉ.
आर. श्रीविद्या या दोन वरिष्ठ
शास्त्रज्ञांचे आज, सोमवारी शिवाजी
विद्यापीठात विशेष व्याख्यान
आयोजित करण्यात आले आहे.

विद्यापीठाच्या पदार्थ विज्ञान
अधिविभागांतर्गत ‘मीट दि सायंटिस्ट’
हा उपक्रम नियमितपणे आयोजित
केला जातो. याअंतर्गत सोमवारी
सकाळी ११.३० वाजता इस्रोचे
उपसंचालक डॉ. एस. व्ही. शर्मा यांचे
‘चंद्रयान-३’ या विषयावर आणि दुपारी
१२.३० वाजता इस्रोच्या शास्त्रज्ञ डॉ.
आर. श्रीविद्या यांचे ‘आदित्य एल-१’ या
विषयावर विशेष व्याख्यान आयोजित
केले आहे. विद्यार्थ्यांनी या विशेष
व्याख्यानाचा लाभ घ्यावा, असे
आवाहन अधिविभागप्रमुख डॉ. केशव
राजपुरे यांनी केले.

लोकमत्स्र

मीट दि सायंटिस्ट : भारतीय
अवकाश संशोधन संस्थेचे (इस्रो)
उपसंचालक डॉ. एस. व्ही. शर्मा
यांचे 'चंद्रयान-३' या विषयावर
व्याख्यान, वेळ : सकाळी ११.३०
वाजता, डॉ. आर. श्रीविध्या यांचे
'आदित्य एल-१' या विषयावर
विशेष व्याख्यान, वेळ : १२.३०
वाजता, स्थळ : पदार्थविज्ञान
विभाग, शिवाजी विद्यापीठ.